

Mitmest omadussõnast koosnevate üksuste kirjutamine ja käänamine

Sirje Mäearu

eesti keele instituudi vanemkeelekorraldaja

Eesti keele instituudi keelenõuandjatelt on küsitud, kuidas kirjutada mitmest omadussõnast koosnevaid üksusi: kas kokku või lahku, ning millal kasutada sidekriipsu. Küsimusi on andnud ka selliste sõnade moodustus, tähendus ja käänamine.¹

Kuidas nad tehtud on?

Mitmest omadussõnatüvest koosnevad kompleksomadussõnad² jagunevad moodustuskäigult liitomadussõnadeks, nimisõnafraasituletisteks ja liitnimisõnatuletisteks.

1. Liitomadussõnad.

- 1) Kui liitsõna sisaldab võrdväärseid liikmeid (moodustajate vahel on rinnastusseos), on tegu **rindliitomadussõnaga**³. Selle põhitunnuseks on ümbersõnastus sidesõnaga ja, nt *magushapu* kapsas on kapsas, mis on ühtaegu *magus* ja *hapu*, *sotsiaal-majanduslik* areng on areng, mis on *sotsiaalne* ja *majanduslik*. Rindliitsõna osad kirjutatakse kokku: *külmniiske*, *nõguskumer*, *sinimustvalge*, *tehnomajanduslik*, või ühendatakse sidekriipsuga: *võrdlev-ajalooline*, *sõjalis-sportlik*, *agraar-industriaalne*.
- 2) Kui liitsõna üks liige laiendab teist (moodustajate vahel valitseb alistusseos), nimetatakse liitsõna **laiendliitomadussõnaks**:

¹ Pikemalt ja rohkem näiteid ning allikaviiteid vt Mäearu 2012.

² Terminit *kompleksomadussõna* on kasutanud Reet Kasik oma raamatus „Sõnamoodustus“. Eesti keele varamu 1. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2015.

³ Terminit *rindliitomadussõna* kasutas esimest korda Mati Erelt „Eesti keele käsiraamatus“ (1997) ja terminit *laiendliitomadussõna* Reet Kasik oma raamatus „Komplekssete sõnade struktuur“. Tartu Ülikooli eesti keele osakonna preprintid 3. Tartu, 2013, lk 19 (Mati Ereltil vastas viimasele *põimliitomadussõna*).

helepunane, tumeroheline, piimjasvalge, luitunudsinine, kõrvetavkuum, kemopuhas. Osa laiendliitsõnu vastab omadussõnafaasile, kus omadussõnast lähtuv *lt-* või *sti-*liiteline viisimäärsõna laiendab liitsõna järelosas olevat omadussõna: *rumaljulge* 'rumalasti julge', *seismoaktiivne* 'seismiliselt aktiivne'.

2. **Nimisõnafaasituletised.** Need on saadud omadussõna ja nimisõna ühendeist: *pruunisilmne* (< pruunide silmadega), *tõmbilehine*, *nõrgamõistuslik*, *heasoovlik*, *väikeseõieline*, *heledajuukseline*. Selliste sõnaühendist lähtuvate tuletiste puhul on nähtud moodustustüüpi, kus korraga rakenduvad liitmine ja tuletus (Vare 1984: 4). Sidekriipsuga kirjutatakse *avalik-õiguslik* (< avalik õigus), *ajaloolis-geograafiline* (< ajalooline geograafia), *teaduslik-fantastiline* (< teaduslik fantastika).
3. **Liitnimisõnatuletised.** Omadussõnalise esiosaga liitnimisõnast on tuletatud nt *madalpingeline* (< madalpinge), *vanamehelik* (< vanamees), *jämekoomiline* (< jämekoomika), *objektiividealistlik* (< objektiividealism), *immunohistokeemiline* (< immunohistokeemia).

Märkus. Pikema võõrtüvelise esiosaga sõnade kõrval käibib lühemaid variante, kus võõromadussõnalist esikomponenti (enamasti *line-*, vahel ka *ne-*liitelist) asendab seotud võõrtüve ja sidevokaali *o* ühend. Sellist esiosa on nimetatud ka pooleesliiteks ehk prefiksoidiks (vt nt Erelt 2007: 224) ning korduvaks seotud tüveks (EKG I: 475). Niisugust osist sisaldav sõna on kas rindliitsõna (*kemomehaaniline* 'keemilis-mehaaniline'), laiendliitsõna (*tehnokõlbmatu* 'tehniliselt kõlbmatu') või liitnimisõnatuletis (*termoelektriline* < termoelekter).

Kuidas neid kirjutada?

Eesti õigekeelsustava järgi kirjutatakse omadussõna järgneva omadussõnaga kokku, kui nad moodustavad kindla omaette mõiste⁴: *valkjassinine, magushapu, valusraske, rumaluhke*. Keelenõuandjatelt on küsitud värvinimetuste kirjutamist: kas *hele pruun* või *helepruun*? Reegel näeb ette kokkukirjutamise: *helepruun, tumehall, erepunane, tuhmsinine, erkroheline, kahvaturoosa, mattkollane, kirkassinine*. Kui täpsustavat omadussõna laiendab määrsõna, tuleb omadussõnafaas järgnevast omadussõnast lahku kirjutada, vrd *sügavpunane* ja *väga sügav punane, heleroheline* ja eriti *hele roheline*.

⁴ Kokku- ja lahkukirjutuses sõnamoodustuskäiku ei arvestata ja liitsõnadeks nimetatakse kõiki sõnu, mille mingi (mitte tingimata viimane) moodustusaste on liitmine (EKK: 369).

Keerulisemaks läheb lugu liitsõnalise järelosa korral: kas *hele mündiroheline* või *helemündiroheline*? Sellised võiks pikkuse tõttu kirjutada lahku: *hele mündiroheline* (samuti *hele piparmündiroheline*), *ere rohekassinine*, *tume vaarikapunane*, *õrn sirelililla*, *kahvatu kollakaspruun*. Meeles tuleks pidada seda, et lahkukirjutus tingib käänamise ning omadussõnalise täiendi ühildamise nimisõnalise (ja omadussõnalise) põhjaga⁵: *eredatel rohekassinistel* triipudel. Mõnel juhul võib lahkukirjutus (ja ühildamine) põhjustada arusaamisraskusi, mistõttu võiks eelistada selgussidekriipsuga kokkukirjutust, vrd *sügavates kirsspunastes* kaussides ja *sügav-kirsspunastes* kaussides.

Käändsõna ja omadussõna kokku-lahkukirjutamise üldpõhimõttel on täpsustusi. Eelneva omadussõnaga kokkukirjutamise tingib *ne-* ja *line-*liiteline omadussõna (nt ÕS 1960: 848, ÕS 1976: 893, Erelt 2016: 46) ning *lik-*liiteline omadussõna (Vääri 1973: 178): *hullumeelne*, *õigeaegne*, *elavloomuline*, *kollase-triibuline*, *heasüdamlik*, *pahatahtlik*.

Omadussõna kirjutatakse kokku ka eelneva kesksõnaga (Valgma, Remmel 1970: 391). Sellised kompleksõnad on tihtipeale nimisõnafraasituletised: *möödunudaastane* (< möödunud aasta), *kulunudkõiteline*, *luitunudvärviline*, *tulevasügisene*, või laiendliitsõnad, kus kesksõna kannab määrsõnalist tähendust: *pimestavvalge* 'pimestavalt valge', *lõikavkülm*, *salvavpilkeline*, *võidunudroheline*, *parkunudpruun*. Rinnastusseose korral kasutatakse sidekriipsu: *määratudunud-haisev* 'määratudunud ja haisev', *loov-praktiline*, *nauditav-meeleolukas*. Sidekriipsuga kokkukirjutusele tuleks lahkukirjutust eelistada arusaamise huvides juhul, kui esimene omadussõna käibib liitomadussõnades ka täpsustava laiendina. Sellised on näiteks *nud-*kesksõnad *kulunud* ja *määratudunud*, vrd *määratudunudpunane* (laiendliitsõna, näitab värvitooni) ja *määratudunud punane* (rindühend *määratudunud* ja *punane*) pluss, *kulunudvalge* ja *kulunud valge* särk, ning *v-*kesksõna *pimestav*, vrd *pimestavoranž* ja *pimestav oranž* valgus.

Omadussõna kirjutatakse kokku eelneva lühitüvega: *punamust* (puna/ne + must), *rohekollane*, *sinisilmne*, *pilkaspime*, *pisitilluke*, *tasakumer*, *kõrgtihe*, *ehtnaiselik*, *puhtsisuline*, *kaugjuhitav*, *kergsüttiv*, *kiirkivistuv*, *rasksulav*, *üldtunnustatud*⁶. Rindliitsõnades on vähemalt *lis-*esiosa puhul tavaks kasutada sidekriipsu: *silbilis-tooniline*. Samuti kirjutatakse omadussõna kokku eelneva *o-lõpulise* võõrtüvega: *psühhosomaatiline*, *termoreageeriv*, *seismoakustiline*.

⁵ Põhjaga ei ühildu *nud-*, *tud-*kesksõna ja *mata-*vorm.

⁶ Omadussõnamoodustuses on selliseid käsitatud kui omaduse määrale osutavaid lühenenud määrsõnu (EKK: 419), nt *kerглоetav*, *rasküttiv*, *puhtisiklik*, aga on peetud ka adjektiivitüve lühenenud, seotud variandiks, nt *puht/isiklik* (puhas : puhta), *kerглоetav* (EKG II: 562).

Omajagu peavalu valmistavad sõnad, mis käibivad nii omadussõnadena kui ka määrsõnadena. Määrsõnad kirjutatakse üldjuhul omadussõnast lahku (nt *sügavalt filosoofiline, kergesti süttiv*), nii tuleb lahku kirjutada ka määrsõnaliselt tarvitav omadussõna (Aavik 1936: 341, ÕS 1960: 849, ÕS 1976: 893, Erelt 2016: 46). Mitmed neist on *tu*-liitelised: *tohtu* suur, *ilmatu* kõrge, *otsatu* lai. Samuti kirjutatakse lahku *hirmus* kuum, *jube* ilus, *kole* külm. Selliste hulka on mõnikord arvatud ka *paras*. „Eesti keele seletav sõnaraamat” (EKSS) märgib sõna „paras” tähenduse ’sobiv, kohane’ juures, et sõna esineb ka koos teise, täpsustava omadussõnaga. Näidetest ilmneb, et *paras* ühildub oma põhjaga (*parajat peenikest* nõela, *parajast jämedast* pakust), eristudes selle poolest teistest määrsõnalistest omadussõnadest. Ilmselt selle tõttu, et mitte ühildada ning et näidata kinnistunud tähendust, on sõna *paras*⁷ ka oma põhjaga kokku kirjutatud, vt nt EKSSi artikkel „parasniiske” ning ÕS 2013 artikleid „niiske” ja „paras”.

Samas on omadussõnu, mis liitsõna esiosana annavad järelsõnaga väljendatud omadusele samuti intensiivistava tähenduse, kuid mis kirjutatakse järgneva omadussõnaga kokku. Sellised on näiteks *hale*, *hull*, *kibe*, *ropp*: *halearmetu* ’väga armetu’, *hulljulge* ’pööraselt julge’, *kibekiire* ’äärmiselt kiire’, *roppkallis* ’väga kallis’. Seega peab keeletarvitaja olema teadlik, millisel juhul rakendada lahkukirjutust ja millisel juhul kokkukirjutust, või oskama seda infot õigekeelsusallikatest leida.

Millal kasutada sidekriipsu?

Sidekriipsu praktiline väärtus võib mitmest omadussõnast koosnevate üksuste kirjutamisel ilmnedu sarnase kujuga (st samu komponente sisaldavate), ent moodustuskäigu tõttu eri tähendusega liitsõnade ja tuletiste puhul. Seda muidugi juhul, kui kirjutaja ja lugeja on õigekirjutuskokkulepetest teadlikud.

Ortograafiareeglid (Vainula 1932: 33, Aavik 1936: 341, 409, ÕS 1960: 853, Kask 1967: 77, Väari 1973: 178, ÕS 1976: 898, Erelt 2016: 79) on näinud ette sidekriipsu paneku liitsõnade võrdväärsete osade vahel, kus sidekriipsu asendab puuduvat sidesõna *ja*. Näited on enamikus *lik*- ja *line*-liitelised omadussõnad: *arutlev-asjalik*, *sotsiaal-majanduslik*, *lüürilis-eeviline*. Sidekriipsu kasutust *lik*- ja *line*-liitelistes omadussõnades käsitleb ka eraldi reegel. Nimelt arutas Emakeele Seltsi keeleteoimkond omadussõnaliste liitüksuste ortograafia lihtsustamist 1970. aasta lõpus ja võttis 1971. aasta alguses vastu soovitusel,

⁷ Kui teised siin nimetatud sõnad on nt EKSS märkinud omadussõnaks ja määrsõnaks, siis sõna *paras* üksnes omadussõnaks.

mille vabariiklik õigekeelsuskomisjon 10. mail 1972 üldjoontes heaks kiitis (KK 1971: 235–237, Erelt 1972: 432). Nende soovitude järgi tuleb sidekriipsuga kirjutada *line-* või *lik-lõpuline*⁸ rindliitomadussõna: *sõnalis-muusikaline* (< sõnaline + muusikaline), ja nimisõnafraasist lähtuv tuletis: *võrdlev-anatoomiline* (< võrdlev anatoomia). Ühtlasi nenditi variantide *sotsiaalpoliitiline* (lähtub *sotsiaalpoliitikast*) ja *sotsiaal-poliitiline* (sotsiaalne + poliitiline) paratamatust.

Seega saab sidekriipsuga kirjutada rindliitomadussõnu: *kaubalis-rahaline*, *toksilis-toitumuslik*, *atomistlik-molekulaarne*, *kleepuv-porine*, ja nimisõnafraasituletisi: *avalik-õiguslik* (< avalik õigus), *katselis-foneetiline* (< katseline foneetika). Enne VÕKi ülalnimetatud otsust soovitati tervikmõistest lähtuvat *lik-*, *line-*, *ne-*tuletist ilma sidekriipsuta kokku kirjutada (ÕS 1960: 853, Kask 1967: 78): *avalikõiguslik*, *võrdlevanatoomiline*. Varasem sidekriipsu kasutus võib tunduda selgem: rindliitsõna kirjutati sidekriipsuga ja põimtarindid (sõnaühendi- ja liitsõnatuletised) ilma. Vrd enne *võrdlev-ajalooline* ja *võrdlevanatoomiline* ning nüüd *võrdlev-ajalooline* ja *võrdlev-anatoomiline*.

Ilma sidekriipsuta vormistatakse laiendliitomadussõnad: *tumehall*, *kahvaturoheline*, *ränkraske*, *õrnsoolane*, *luitunudpunane*, liitnimisõnatuletised (KK 1971: 235–237, Erelt 1972: 432, ÕS 1976: 898, Erelt 2016: 79): *struktuuraallingvistiline*, *vokaaltehniline*; lühenenud tüvega liitsõnad: *punakollane*, *sinivalge*, *kollarohepunane*, *pisipisike*, *punapunane*, ning *o-lõpulise* võõrtüvega kompleksõnad (Tauli 1972: 130, Kindlam 1976: 189, EKG II: 422, Erelt 2016: 79): *audiovisuaalne*, *seismoaktiivne*, *patoanatoomiline*.

Mõnel juhul on sidekriipsul eristusfunktsioon, vrd *sotsiaalpoliitiline* (< sotsiaalpoliitika) ja *sotsiaal-poliitiline* (< sotsiaalne ja poliitiline), *sotsiaalpsühholoogiline* (< sotsiaalpsühholoogia) ja *sotsiaal-psühholoogiline* (< sotsiaalne ja psühholoogiline), *subjektiividealistik* (< subjektiividealism) ja *subjektiiv-idealistik* (< subjektiivne ja idealistik).

Kuidas neid käänata?

Õigekeelsusallikates on räägitud rindliitnimisõnade ja paarisnimisõnade käänamisest, kuid rindliitomadussõnade käänamisest pole suurt juttu olnud.

Sidekriipsuga kirjutatud rindliitomadussõna puhul saaks käänata kõiki osi juhul, kui esikomponendil on täielik sõna kuju, nt *tige-tusane* : *tigedast-tusasest* pilgust, *küsiv-siduv* : *küsivad-siduvad* asesõnad, *majanduslik-kultuuriline* : *majandusliku-kultuurilise* arenguga. „Eesti keele grammatika” (EKG II: 423)

⁸ ESi keeleteimkonna soovitusel hõlmasid ka *ne-lõpulis* omadussõnu.

on küll öelnud, et seal, kus esikomponendi käänamine on iseenesest võimalik, saab jätta selle enamasti siiski muutmata ning sel juhul saaks osised kirjutada ilma sidekriipsuta kokku, kuid VÕKi eespool nimetatud soovitus tõttu tuleb vähemalt *lik-* ja *line-*liiteline rindliitsõna kirjutada sidekriipsuga ning see toob kaasa ka käänamisprobleemi.

Õigekeelsustavas on vähemalt *lik-*liiteline esiosa ühildamata jäetud: *marksistlik-leninlikku* ideoloogiat, *omavalitsuslik-parlamentarsel* demokraatial. Üksnes viimase osa allumist reeglipärastele muutustele on nimetanud Eduard Väari (1973: 58), tuues käänamisnäiteks *lik-tuletistega* liitsõna *marksistlik-leninlik* : *marksistlik-leninliku* : *marksistlik-leninlikku* (sama rindliitsõna samasuguse käänamisega on andnud ka VÕS 1953, ÕS 1960 jj). Samuti märgib „Eesti keele lauseõpetuse põhijooned I. Lihtlause” (EKLP: 252–253), et sellistes liitsõnades, mis koosnevad samaväärsetest eri komponentidest, mida kirjas seob sidekriips, muutub ainult viimane komponent ja omandab põhisonale vastava käändelõpu: *apostellik-jüngerlik-preesterliku* ilme, *sõbralik-südamlikku* tooni.

Igapäevases keelekasutuses on näha nii esiosa käänamist kui ka käänamata jätmist. Mõne rindliitsõna (*keiserlik-kuninglik*, *marksistlik-leninlik*, *võrdlev-ajalooline*) vormide täppisotsing Google’ist (vaadatud 3.3.2016) näitab, et esiosa eelistatakse käänamata jätta: *keiserlik-kuningliku* 25 kasutusjuhtu (*keiserliku-kuningliku* 12), *marksistlik-leninlikku* 55 (*marksistlikku-leninlikku* 8), *võrdlev-ajaloolise* 79 (*võrdleva-ajaloolise* 9). Võrdluseks olgu toodud ka ühe nimisõna fraasituletise (*avalik-õiguslik*⁹ < *avalik õigus*, käänama peaks üksnes järelosa *õiguslik*) otsingu tulemused: *avalik-õiguslikud* 167 kasutusjuhtu ja *avalikud-õiguslikud* 26.

Kui reegel nõuaks rindliitomadussõna kõigi osade käänamist, peaks keeletarvitaja käänamisotsuse tegemiseks teadma, kas sidekriipsuga kirjutatud sõna on rindliitsõna (millel võiks täiskujuliste komponentide korral käänata kõiki osi), nt *võrdlev-ajalooline* ’võrdlev ja ajalooline’, või nimisõna fraasist saadud tuletis (millel käändub vaid viimane osa), nt *võrdlev-anatoomiline* (< *võrdlev anatoomia*). Keeletarvitaja võib kompleksomadussõna moodustuskäigu määramisel hätta jääda.

Arvestades nii seda kui ka *lik-*liiteliste rindliitomadussõnade käänamise õigekeelsuslikku tava, võiks peale *lik-*liiteliste ka teistel täistüvelise esiosaga ja sidekriipsuga vormistatud rindliitomadussõnadel käänata üksnes järelosa:

⁹ Kasutusel on ka samatähenduslik uudissõna *avaõiguslik* (< *avaõigus* ’avalik õigus’), mille puhul käänamisprobleemi pole.

keiserlik-kuninglikku armeed, *ühiskondlik-poliitilised* vaated, *loov-praktilisele* lõputööle, *veider-naljaked* kombed.

Märkus. Kui *ne-*, *line-* või *mine-*lõpuline esiosa on jäetud rindliitomadussõnas mingil põhjusel lühendamata, tuleb seda käämata: *helekollast-tumesinist* ruudustikku (mitte: *helekollane-tumesinist*), *tuulisel-vihmasel* päeval (mitte: *tuuline-vihmasel* päeval).

Nii saaks toimida ühtviisi – käämata ainult järelosa – kõigi sidekriipsuga kirjutatud kompleksomadussõnade puhul, olgu see täis- või lühitüvelise esiosaga rindliitsõna: *võrdlev-ajaloolist* meetodit, *kognitiiv-käitumuslikku* teraapiat, või nimisõnafraasituletis: *avalik-õiguslikust* telekanalist.

Üksnes järelosa käämatakse ka ilma sidekriipsuta vormistatud kompleksomadussõnadel. Sellised on rindliitsõnad: *magushapused* õunu, *nõguskumeral* läätsel, laiendliitsõnad: *kollakaspunasel* taustal, *hilisküpsed* noored, ja liitsõnatuletised: *jämekoomiliste* jantide, *sotsiaaldemokraatlikud* vaated.

Kõiki komponente käämatakse, kui tegu on nimisõnafraaside rindühendiga, kust korduv peasõna on ära jäetud: *sotsioloogilisi-psühholoogilisi* uurimusi = *sotsioloogilisi* (uurimusi) ja *psühholoogilisi* uurimusi; ja-sidesõnaga vormistus võib selgem olla.

Viidatud kirjandus

Aavik, Johannes 1936. Eesti õigekeelsuse õpik ja grammatika. Tartu: Noor-Eesti Kirjastus.

EKG I = Mati Ereht, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare 1995. Eesti keele grammatika I. Morfoloogia. Sõnamoodustus. Trükki toimetanud Mati Ereht peatoimetajana, Tiiu Ereht, Henn Saari, Ülle Viks. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Eesti Keele Instituut.

EKG II = Mati Ereht, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare 1993. Eesti keele grammatika. II. Süntaks. Lisa: kiri. Trükki toimetanud Mati Ereht peatoimetajana, Tiiu Ereht, Henn Saari, Ülle Viks. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut.

EKK = Mati Ereht, Tiiu Ereht, Kristiina Ross 2007. Eesti keele käsiraamat. Kolmas, täiendatud trükk. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

EKLP = Karl Mihkla, Lehte Rannut, Elli Riikoja, Aino Admann 1974. Eesti keele lauseõpetuse põhijooned I. Lihtlause. Toim. Ernst Nurm. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut. Tallinn: Valgus.

EKSS = Eesti keele seletav sõnaraamat 1–6. 2009. „Eesti kirjakeele seletussõnaraamatu“ 2., täiendatud ja parandatud trükk. Toim. Margit Langemets, Mai Tiits,

- Tiia Valdre, Leidi Veskis, Ülle Viks, Piret Voll. Eesti Keele Instituut. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Erelt, Tiiu 1972. Vabariikliku õigekeelsuskomisjoni otsuseid. – Keel ja Kirjandus 7, 432.
- Erelt, Tiiu 2007. Terminiopeetus. Tartu Ülikool. Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus.
- Erelt, Tiiu 2016. Eesti ortograafia. Viies, täiendatud trükk. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Kask, Arnold 1967. Eesti keele grammatika. III osa, 1. vihik. Liitsõnad ja sõnade liitumisviisid eesti keeles. Tartu Riiklik Ülikool, eesti keele kateeder. Tartu.
- Kindlam, Ester 1976. Meie igapäevane keel. Tema hoolet ja seadet. Tallinn: Valgus.
- KK 1971 = Emakeele Seltsi keeletoimkond ja KKI sõnaraamatute sektor soovivad. Adjektiivsete liitüksuste kokkukirjutamisest. – Keel ja Kirjandus 4, 235–237.
- Mäearu, Sirje 2012. Pilguheit adjektiivile. – Sõnaga mõeldud mõte. Pühendusteos Tiiu Ereltile 20. aprillil 2012. Koost ja toim Maire Raadik ja Tiina Leemets. Eesti Keele Instituudi toimetised 14. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 124–156.
- Tauli, Valter 1972. Eesti grammatika I. Hääliku-, vormi- ja sõnaõpetus. Institutionen för finsk-ugriska språk. Soome-Ugri Keelte Instituut. Upsala.
- Vainula, Karl 1932. Eesti keele õigekirjutuse-käsiraamat. Tallinn: autori kirjastus.
- Valgma, Johannes, Nikolai Remmel 1970. Eesti keele grammatika. Käsiraamat. 2. trükk. Tallinn: Valgus.
- Vare, Silvi 1984. Omadussõnaliited tänapäeva eesti kirjakeeles. – Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut. Tallinn: Valgus.
- VÕS 1953 = Väike õigekeelsuse sõnaraamat. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut. Tallinn: Eesti Riiklik Kirjastus.
- Vääri, Eduard 1973. Eesti keele õpik keskkoolile. 6. trükk. Tallinn: Valgus.
- ÕS 1960 = Õigekeelsuse sõnaraamat. Toim Ernst Nurm, Erich Raiet, Magnus Kindlam. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut. Tallinn: Eesti Riiklik Kirjastus.
- ÕS 1976 = Õigekeelsussõnaraamat. Toim. Rein Kull, Erich Raiet. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut. Tallinn: Valgus.
- ÕS 1999 = Eesti keele sõnaraamat ÕS 1999. Toim Tiiu Erelt. Koost Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik, Tiiu Erelt. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- ÕS 2006 = Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2006. Toim Tiiu Erelt. Koost. Tiiu Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- ÕS 2013 = Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2013. Toim Maire Raadik. Koost Tiiu Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.